

**Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Львівський національний університет імені Івана Франка**

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З КУРСУ
«ФІЗИЧНА ГЕОГРАФІЯ МАТЕРИКІВ І ОКЕАНІВ»
(Океани, Африка, Австралія й Океанія, Антарктида, Південна
Америка, Північна Америка)**

Львів – 2012

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Львівський національний університет імені Івана Франка

Географічний факультет

Кафедра фізичної географії

**НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ТА МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ З КУРСУ
«ФІЗИЧНА ГЕОГРАФІЯ МАТЕРИКІВ І ОКЕАНІВ»
(Океани, Африка, Австралія й Океанія, Антарктида, Південна
Америка, Північна Америка)**

Для студентів напряму підготовки

6.040104 - Географія

Львів – 2012

Костів Л.Я. Навчальна програма та методичні вказівки для самостійної роботи з курсу ««Фізична географія материків і океанів» (Океани, Африка, Австралія й Океанія, Антарктида, Південна Америка, Північна Америка) (для студентів напряму підготовки 6.040104 – Географія). – Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 33 с.

Подано навчальну програму з курсу «Фізична географія материків і океанів» та перелік тем, літературу і завдання до самостійної роботи студентів, які здобувають фах за напрямом підготовки 6.040104 – Географія.

Для студентів географічних факультетів ВНЗ України/

Науковий редактор д. г. н., професор *А. В. Мельник*

Рекомендовано до друку

Вченою радою географічного факультету

Львівського національного університету імені Івана Франка

Протокол № 17 від 21 грудня 2011 р.

© Кафедра фізичної географії

ЛНУ імені Івана Франка, 2012

Курс «Фізична географія материків і океанів» є базовим у підготовці географів. Основну увагу зосереджено на вивченні фізико-географічних умов материків і океанів як цілісних природних систем, розумінні їхніх регіональних відмінностей. Розширюються знання про географічну оболонку та її компоненти. Особлива увага приділяється закономірностям формування на Землі зональних та азоняльних територіальних систем, їхньому просторовому розміщенню і чинникам, що впливають на виникнення цих явищ. Вивчивши курс, студенти отримують змогу трактувати роль географічної оболонки в житті людей і вплив суспільства на природні умови. Курс закладає у студентів основи системного вивчення природи.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

Географічна оболонка. Розвиток географічної оболонки. Енергія в географічній оболонці. Розподіл сонячної енергії і кліматичні пояси.

Планетарна модель географічної зональності

Поняття географічна оболонка. Просторова структура географічної оболонки. Межі географічної оболонки. Основні закони та властивості географічної оболонки. Енергія в географічній оболонці. Надходження і трансформація сонячної енергії в географічній оболонці. Ендогенна енергія. Географічні наслідки орбітального руху Землі та нахилу до площини обертання. Географічні наслідки добового обертання Землі. Географічні наслідки руху системи Земля–Місяць. Географічні наслідки кулястості Землі. Етапи розвитку географічної оболонки; геохронологічна шкала. Розвиток географічної оболонки у криптозої. Розвиток географічної оболонки у фанерозої. Формування природи материків і океанів у четвертинний період, зледеніння. Поясний розподіл сонячного тепла по земній поверхні. Кліматичні пояси. Постійні та сезонні баричні центри. Геоострофічні течії. Планетарна модель географічної зональності. Вертикальна зональність.

Світовий океан у географічній оболонці. Геологічна будова і рельєф дна Світового океану. Води Світового океану. Донні відклади. Органічний світ. Поділ Світового океану

Історія дослідження Світового океану. Водний баланс Світового океану. Батиграфічна крива дна Світового океану. Поділ Світового океану. Тектонічна структура та рельєф дна Світового океану. Підводні окраїни материків: шельф, материковий схил, материкове підніжжя. Загальні риси рельєфу і тектонічна будова перехідних зон. Генетичні типи перехідних зон. Серединно-океанічні хребти: тектоніка та рельєф. Основні форми рельєфу ложа океану. Хімічні властивості океанічних вод. Солоність. Фізичні властивості. Щільність. Льодоутворення. Терміка вод океану. Циркулювання поверхневих вод Світового океану. Геострофічні течії. Хвильові рухи. Припливи та нагони. Вертикальне перемішування океанічних вод. Водні маси. Типи донних відкладів: теригенні, біогенні, пірокластичні, полігенні, аутигенні. Механізм і швидкість формування океанічних відкладів. Циркумконтинентальна і вертикальна зональність донних відкладів у світовому океані. Основні компоненти біосфери в океані. Розподіл життя в океані. Біоценози. Біогеографічні області Світового океану. Ресурси Світового океану: мінеральні ресурси, енергетичні ресурси, біологічні ресурси.

Атлантичний океан: геологічна будова та рельєф дна, клімат і води, органічний світ. Фізико-географічне районування

Історія дослідження Атлантичного океану. Місце Атлантичного океану в Світовому океані: географічне положення, розміри. Теорії виникнення та історія розвитку Атлантичного океану. Підводні окраїни материків. Перехідні зони: Карибська перехідна зона, Середземноморська перехідна зона. Серединноатлантичний хребет. Ложе океану. Особливості поширення донних відкладів Атлантичного океану. Кліматичні умови північної півкулі. Клімат південної півкулі. Циркулювання поверхневих вод. Південний та північний круговороти. Течії Ломоносова та Лузітанська. Терміка вод. Особливості

розподілу солоності поверхневих вод. Льоди. Межі поширення льоду. Водні маси. Апвелінг. Особливості органічного світу. Фізико-географічне районування Атлантичного океану.

Тихий океан: геологічна будова та рельєф дна, клімат і води, органічний світ. Фізико-географічне районування океану

Історія дослідження Тихого океану. Місце Тихого океану в Світовому океані. Теорії виникнення та історія розвитку Тихого океану. Підводні окраїни материків. Перехідні зони. Генетичні типи перехідних зон. Особливості рельєфу серединно-океанічних хребтів Тихого океану: Південнотихоокеанське і Східнотихоокеанське підняття. Ложе океану: улоговини, склепінчасті та брилові підняття і гори. Вулканізм Тихого океану. Особливості поширення донних відкладів. Кліматичні умови північної та південної півкуль. Система поверхневого геострофічного циркулювання вод Тихого океану. Течія Кромвела. Припливи та нагони. Хвилювання. Терміка вод. Льодоутворення та межі поширення льоду. Солоність. Водні маси. Рослинність. Тваринний світ. Особливості розподілу органічного світу. Фізико-географічне районування Тихого океану.

Індійський океан: геологічна будова і рельєф дна океану, клімат і води, життя в океані. Фізико-географічне районування океану

Історія дослідження Індійського океану. Місце Індійського океану в Світовому океані. Теорії виникнення та історія розвитку улоговини Індійського океану. Серединно-океанічні хребти: Західноіндійський, Австралійськоіндійський, Центральніндійський хребти й Австрало-Антарктичне підняття. Рельєфу дна африканського сегмента Індійського океану. Особливості рельєфу Індо-Аравійського сегмента. Будова підводної окраїни Австралійського материка. Перехідні зони. Рельєф дна Антарктичного сегмента. Особливості зонального поширення донних відкладів Індійського океану. Клімат. Мусонне атмосферне циркулювання. Особливості циркулювання поверхневих вод Індійського

океану. Течія Тараєва. Терміка вод. Солоність. Водні маси. Розподіл органічного світу в Індійському океані. Фізико-географічне районування океану.

Північний Льодовитий океан: геологічна будова і рельєф дна океану, клімат і води, органічний світ. Фізико-географічне районування океану

Історія дослідження Північного Льодовитого океану. Місце Північного Льодовитого океану в Світовому океані. Рельєф дна Канадського басейну. Рельєф і геологічна будова Північноєвропейського басейну: серединно-океанічні хребти Монна і Книповича, ложе океану. Особливості рельєфу і геологічної будови дна Арктичного басейну: шельф мілководних морів, серединно-океанічний хребет Геккеля, ложе океану. Клімат. Терміка і солоність вод. Льодовий режим. Водні маси. Особливості циркулювання поверхневих вод. Органічний світ Північного Льодовитого океану. Фізико-географічне районування океану.

Африка: фізико-географічне положення, історія розвитку і рельєф, корисні копалини

Історія дослідження Африки. Особливості фізико-географічного положення материка. Характеристика берегової лінії. Основні етапи історії розвитку материка. Африканська платформа: Сахаро-Аравійська плита, Південно-африканський щит, система Східноафриканських розломів. Середземноморська геосинклінальна область. Структурно-морфологічні області Африки. Атлаські гори. Области платформової Африки. Области східної окраїни Африки. Корисні копалини. Екологічні проблеми Африки.

Клімат Африки

Аналіз чинників кліматоутворення материка. Вплив географічної широти на термічні умови материка. Вплив постійних та сезонних баричних центрів на циркулювання повітряних мас. Вплив океанічних течій, розмірів та конфігурації материка на формування клімату материка. Кліматичні умови

літнього сезону. Кліматичні умови зимового сезону. Річна кількість та сезонний розподіл опадів. Кліматичні пояси й області. Екваторіальний пояс. Субекваторіальний пояс. Тропічний пояс. Субтропічний пояс. Вплив кліматичних умов на розвиток господарства.

Внутрішні води Африки

Особливості формування гідрологічної мережі материка. Розподіл річного стоку. Типи живлення рік. Гідрологічний режим рік. Континентальний вододіл Африки. Характеристика рік басейну Атлантичного океану: Ніл, Конго, Нігер. Ріки басейну Індійського океану: Замбезі, Лімпопо, Руфіджі. Ріки внутріматерикового стоку: Окованго, Шарі. Господарське використання рік Африки. Озера. Генетичні типи озерних котловин Африки. Озеро Чад. Великі Африканські озера – формування озерних котловин, особливості гідрологічного режиму. Господарське використання озер Африки. Артезіанські басейни. Висота снігової лінії. Льодовики Кенії, Кіліманджаро, Рувензорі.

Рослинність, ґрунти та тваринний світ

Історія формування рослинного покриву Африки. Флористичне районування Африки. Флористичне Голарктичне царство. Флористичне Палеотропічне царство. Флористичне Капське царство. Формації вологих вічнозелених екваторіальних лісів (гілеї). Високогірні та перезволожені гілеї. Перемінновологі ліси. Савани: високотравні, типові, опустелені, високогірні. Рослинність субтропічних пустель і напівпустель: Сахари, Калахарі. Рослинність берегових пустель. Рослинність субтропічних середземноморських твердолистяних лісів і чагарників. Мішані мусонні субтропічні ліси. Зональні типи ґрунтів. Коричневі ґрунти. Сіроземи. Солончаки і солонці. Червоно-бурі ґрунти. Червоні ґрунти. Червоно-жовті фералітні ґрунти. Особливості тваринного світу Африки. Загальна характеристика фауністичного районування Африки. Царство Арктогея. Охорона природи Африки.

Географічні пояси і природні зони Африки

Особливості поширення природних зон у північній та південній частинах материка. Екваторіальний пояс: зона вологих екваторіальних лісів. Субекваторіальний пояс: зона листопадних лісів, зона саван і рідколісь. Тропічний пояс: зона тропічних пустель і напівпустель, зона саван і рідколісь. Субтропічний пояс: зона твердолистих лісів і чагарників, зона мусонних мішаних лісів, зона пустель і напівпустель. Висотна поясність.

Фізико-географічне районування Африки. Низька Африка

Загальний регіональний огляд. Низька Африка. Фізико-географічна країна Атлаські гори. Особливості географічного положення. Тектоніка, рельєф. Кліматична характеристика. Внутрішні води. Ґрунтовий і рослинний покрив. Характеристика фізико-географічних областей: Ер-Ріф і Тель-Атлас; Марокканська Мезетта; Марокканське високогір'я; Високі плато; Анти-Атлас і Сахарський Атлас. Фізико-географічна країна Сахара. Загальна характеристика. Тектоніка і рельєф. Особливості клімату. Характеристика фізико-географічних областей: Західна Сахара; Центральна Сахара; Східна Сахара. Фізико-географічна Судано-Гвінейська країна. Географічне положення. Тектоніка та рельєф. Кліматична характеристика. Внутрішні води. Рослинність та ґрунти. Характеристика фізико-географічних областей: Судан; Північна Гвінея. Фізико-географічна країна Западина Конго і її крайові підняття. Загальна характеристика. Особливості тектонічної будови. Рельєф. Кліматична характеристика. Гідрологічна мережа. Особливості рослинного покриву. Ґрунти. Характеристика фізико-географічних областей: Підняття Азанде; Північногвінейське підняття; Підняття Лунда-Катанга; Горстові і вулканічні масиви західної системи розломів Східної Африки; западина Конго.

Регіональний огляд Високої Африки

Фізико-географічна країна Абессамалія. Загальна характеристика. Тектоніка, геологічна будова і рельєф. Клімат. Гідрологічна мережа. Характеристика

фізико-географічних областей: Абіссінське нагір'я; напівпустельна западина Афар; плато півострова Сомалі. Фізико-географічна країна Східна Африка. Географічне положення. Особливості тектонічної будови. Рельєф. Клімат. Гідрологічна мережа. Характеристика фізико-географічних областей: прибережна низовина; плато Ньяса і Масаї; плато Ун'ямвезі; Західні розломи; Озерне плато; Вулканічні плато Кенії і центральні розломи. Фізико-географічна країна Південна Африка. Загальна характеристика регіону. Тектоніка, геологічна будова та рельєф. Кліматична характеристика. Гідрологічна мережа. Характеристика фізико-географічних областей: Східний схил Великого Уступу і прибережна низовина; Східні крайові плато і нагір'я; Капські гори і западина Великого Карру; Верхнє Карру; пустеля Наміб; Західні крайові плато; рівнини Калахарі; Мадагаскар.

Австралія й Океанія: фізико-географічне положення, історія формування материка та островів, рельєф, корисні копалини.

Історія відкриття, освоєння та дослідження Австралії. Дослідження островів Океанії. Особливості фізико-географічного положення Австралії. Загальний огляд Океанії. Характеристика берегової лінії Австралії. Історія формування Австралії та Океанії. Особливості формування Австралійської платформи. Формування Східноавстралійської складчастої області. Формування островів Нової Зеландії та Нова Гвінеї. Генезис вулканічних та коралових островів Океанії. Основні риси рельєфу Австралії: Західне плато; Центральна низовина; Східноавстралійські гори. Корисні копалини регіону. Екологічні проблеми Австралії та Океанії.

Клімат Австралії та Океанії

Аналіз чинників кліматоутворення регіону. Кліматичні умови літнього і зимового сезонів Австралії. Річна кількість та сезонність випадання опадів. Кліматичні умови Океанії. Механізм формування і регіони поширення тропічних циклонів. Кліматичні пояси й області Австралії та Океанії.

Екваторіальний пояс. Субекваторіальний пояс. Тропічний пояс. Субтропічний пояс. Помірний пояс. Вплив кліматичних умов на розвиток господарства регіону.

Внутрішні води Австралії та Океанії

Особливості формування гідрологічної мережі регіону. Розподіл річного стоку. Типи живлення рік. Гідрологічний режим рік. Континентальний вододіл Австралії. Характеристика рік басейну Тихого океану: Фіцрой, Брісбен. Ріки басейну Індійського океану: Мурей, Дарлінг, Вікторія. Ріки внутріматерикового стоку: Ейр-Крік, Куперс-Крік. Господарське використання рік Австралії. Озера. Генетичні типи озерних котловин Австралії та Нової Зеландії. Озеро Ейр. Артезіанські басейни Австралії. Великий артезіанський басейн. Господарське використання артезіанських басейнів Австралії. Висота снігової лінії. Льодовики Нової Зеландії та Нової Гвінеї.

Рослинність, ґрунти, тваринний світ Австралії та Океанії.

Особливості формування рослинного покриву Австралії та Океанії. Ендемізм. Флористичне районування регіону. Австралійське флористичне царство. Палеотропічне флористичне царство. Голарктичне флористичне царство. Вологі вічнозелені екваторіальні ліси (гілеї). Високогірні гілеї. Вологі тропічні ліси. Перемінновологі ліси. Сухі вічнозелені евкаліптові ліси. Савани: високотравні, типові, опустелені. Рослинність субтропічних пустель і напівпустель. Скреби. Рослинність субтропічних середземноморських твердолистяних лісів і чагарників. Мішані мусонні субтропічні ліси. Гемігілеї помірною поясу. Особливості формування ґрунтового покриву Австралії. Зональні типи ґрунтів. Реліктові ґрунти. Особливості тваринного світу Австралії та Океанії. Загальна характеристика фауністичного районування регіону. Фауністичне царство Нотогея. Центри розселення тварин в Океанії. Фауністичне царство Арктогея. Охорона природи Африки.

Географічні пояси і природні зони Австралії та Океанії

Особливості поширення природних зон Австралії та Океанії. Екваторіальний пояс: зона вічнозелених екваторіальних лісів. Субекваторіальний пояс: зона вічнозелених (постійно вологих та перемінно-вологіх) лісів, зона саван та рідколісь. Тропічний пояс: зона пустель, зона напівпустель, зона саван і рідколісь, зона листяних (постійновологих вічнозелених та сезонно-вологіх листопадних) лісів. Субтропічний пояс: зона середземноморських вічнозелених твердолистяних лісів, зона чагарниково-злакових степів; зона напівпустель і пустель, зона мусонних лісів. Помірний пояс: зона мішаних лісів. Висотна поясність.

Фізико-географічне районування Австралії

Принципи регіонального поділу Австралії. Фізико-географічна країна Східноавстралійські гори. Географічне положення. Тектоніка, геологічна будова та рельєф. Клімат. Гідрологічна мережа. Ґрунти та рослинність. Характеристика фізико-географічних областей: Квінслендські гори; гори Нового Південного Уельсу. Фізико-географічна країна Центральна низовина. Географічне положення. Тектонічна будова, геологія, рельєф. Клімат і гідрологічна мережа. Ґрунти та рослинність. Характеристика фізико-географічних областей: рівнини Карпентарії, хребет Селуїн, Центральний басейн, рівнини Дарлінга, рівнини Муррея, Гойдерленд, півострів Ейр. Фізико-географічна країна Західна Австралія. Тектонічна будова, рельєф. Клімат. Гідрологічна мережа. Ґрунти та рослинність. Характеристика фізико-географічних областей: плато Північної Австралії, Північно-західні рівнини, Західне плато, Велика пустеля Вікторія, карстова рівнина Налларбор, рівнина Солоних озер, Суонленд.

Фізико-географічне районування Океанії

Критерії регіонального поділу Океанії. Фізико-географічна країна Полінезія. Фізико-географічна країна Мікронезія. Фізико-географічна країна Меланезія. Фізико-географічна країна Нова Зеландія.

Антарктида: фізико-географічне положення, історія розвитку, рельєф корінного ложа, гляціоморфологія, клімат, органічний світ, географічна зональність. Регіональний огляд

Історія відкриття та дослідження материка. Особливості фізико-географічного положення. Історія формування материка. Антарктична платформа. Андійський складчастий пояс. Рельєф корінного ложа. Східна Антарктида. Хребет Землі Вікторії. Західна Антарктида. Трансантарктичний хребет. Шельфові льодовики. Вивідні льодовики. Льодовик Ламберта. Острівні льодовикові куполи. Загальна характеристика клімату Антарктиди. Внутрішньоматерикова високогірна область. Льодовиковий схил. Берегова зона. Органічний світ. Географічна зональність. Прибережні нельодовикові північні антарктичні ландшафти. Прибережні антарктичні оазиси. Гірські нельодовикові ландшафти. Шельфові льодовики. Схили материкового льодовикового покриву. Високогірне льодове плато. Критерії фізико-географічного районування Антарктиди. Східна Антарктида. Західна Антарктида.

Південна Америка: фізико-географічне положення, історія розвитку і рельєф, корисні копалини

Історія відкриття та дослідження природи Південної Америки. Особливості фізико-географічного положення материка. Характеристика берегової лінії. Основні етапи геологічної історії. Особливості формування Південно-американської платформи. Андійська геосинклінальна зона. Структурно-морфологічні області Південної Америки. Внеандійський Схід: рівнини Оріноко, Амазонська низовина, Внутрішні рівнини, Пампійські Сьєри та Передкордільєри, Гвіанське та Бразильське нагір'я, плато Патагонії. Андійський захід: Карибські, Північно-західні, Еквадорські, Центральні, Чилійсько-Аргентинські, Патагонські Анди. Корисні копалини. Екологічні проблеми Південної Америки.

Клімат Південної Америки

Аналіз чинників кліматоутворення материка. Кліматичні умови літнього сезону. Кліматичні умови зимового сезону. Розподіл опадів. Сезонність випадання опадів. Кліматичні пояси й області. Екваторіальний пояс. Субекваторіальний пояс. Тропічний пояс. Субтропічний пояс. Помірний пояс. Вплив кліматичних умов на розвиток господарства.

Внутрішні води Південної Америки

Особливості формування гідрологічної мережі материка. Формування і розподіл річного стоку. Типи живлення рік. Гідрологічний режим рік. Континентальний вододіл Південної Америки. Характеристика рік басейну Атлантичного океану. Ріка Амазонка. Ріка Ла-Плата. Особливості гідромережі Тихого океану. Ріки внутріматерикового стоку. Господарське використання рік Південної Америки. Озера. Генетичні типи озерних улоговин Південної Америки. Озера лагунного походження: Маракайбо. Озера льодовикового походження: Ла́го-Архенти́но. Озера тектонічного походження: Тітікака. Озера реліктового походження: Поопо. Господарське використання озер материка. Висота снігової лінії. Сучасне зледеніння. Льодовики.

Рослинність, ґрунти та тваринний світ Південної Америки

Історія формування рослинного покриву материка. Флористичне районування Південної Америки. Неотропічне флористичне царство. Голарктичне флористичне царство. Формації вологоекваторіальних (сельва), листопадово-вічнозелених, мусонних, мішаних лісів. Рослинність саван і рідколісь. Рослинність пустель. Високогірна рослинність. Зональні типи ґрунтів Південної Америки. Ґрунти тропічного, субекваторіального й екваторіального поясів. Ґрунти субтропічного поясу. Аридні ґрунти. Ґрунти гірських територій. Особливості тваринного світу Південної Америки. Загальна характеристика фауністичного районування. Царство Неогей. Охорона природи Південної Америки.

Географічні пояси і природні зони Південної Америки

Особливості поширення природних зон у північній та південній частинах материка. Екваторіальний пояс: зона вологих екваторіальних лісів. Субекваторіальний пояс: субекваторіальних лісів, саван і рідколісся (льянос і кампос). Тропічний пояс: тропічних лісів, саван і рідколісся, напівпустель і пустель. Субтропічний пояс: твердолистих вічнозелених (середземноморських) лісів і чагарників, напівпустель і пустель, степів (пампи), мусонних та мішаних лісів. Помірний пояс: напівпустель і пустель, степів, мішаних лісів. Висотна поясність.

Фізико-географічне районування Південної Америки. Внеандійський схід

Загальний регіональний огляд. Внеандійський схід. Фізико-географічна країна Льянос Оріноко. Загальна характеристика. Тектоніка, геологія, рельєф. Клімат та внутрішні води. Рослинність та ґрунти. Характеристика фізико-географічних областей: Низькі Льянос, Високі Льянос. Фізико-географічна країна Гвіанське нагір'я. Географічне положення. Тектоніка та рельєф. Клімат і внутрішні води. Рослинний та ґрунтовий покрив. Характеристика фізико-географічних областей: Східна область, Центральна область, Західна область, улоговина Оріноко–Ріу-Негру. Фізико-географічна країна Амазонія. Географічне положення. Особливості тектонічної будови. Рельєф. Клімат. Характеристика гідрологічної мережі. Рослинний покрив та ґрунти. Фізико-географічні області: Західна Амазонія, Східна Амазонія. Фізико-географічна країна Бразильське нагір'я. Загальна характеристика. Тектоніка та геологія. Рельєф. Клімат. Гідрологічна мережа. Фізико-географічні області: північні лісисті плоскогір'я, саванові нагір'я Центру, посушливий Північний Схід, гірський Схід і Приатлантична низовина, рівнини верхньої Парани, субтропічне нагір'я, субтропічні рівнини. Фізико-географічна країна Внутрішні рівнини. Географічне положення. Тектонічна будова та рельєф. Кліматичні особливості.

Внутрішні води. Рослинність. Фізико-географічні області: рівнини Маморе, Центральна височина, Пантанал; Гран-Чако, Межиріччя, Пампа. Фізико-географічна країна Передкордільєри. Загальна характеристика. Тектонічна будова та рельєф. Клімат. Внутрішні води. Фізико-географічні області: тропічна північ, субтропічний південь. Фізико-географічна країна Патагонія. Загальна характеристика. Тектонічна будова та рельєф. Клімат. Особливості гідромережі. Фізико-географічні області: плато, степові депресії.

Фізико-географічні країни Андійського заходу Південної Америки

Загальний огляд Андійського регіону. Фізико-географічна країна Північні Анди. Особливості географічного положення. Тектоніка і рельєф. Клімат та внутрішні води. Рослинність. Характеристика фізико-географічних областей: Карибські Анди, Прикарибські низовини, Північно-Західні Анди, Анди Еквадору. Фізико-географічна країна Центральні Анди. Історія розвитку та рельєф. Клімат і внутрішні води. Рослинність. Характеристика фізико-географічних областей: Перуанські Анди, Власне Центральні Анди, берегова пустеля. Фізико-географічна країна Субтропічні Анди. Тектоніка і рельєф. Кліматичні особливості. Внутрішні води. Рослинність. Характеристика фізико-географічних областей: напівпустельна північ, середземноморський центр, волого-субтропічний південь. Фізико-географічна країна Патагонські Анди. Тектонічна та геологічна будова. Рельєф. Особливості розвитку гідромережі. Рослинність. Характеристика фізико-географічних областей: вулканічна північ, льодовиковий південь.

Північна Америка: фізико-географічне положення, історія розвитку та рельєф, корисні копалини

Історія відкриття та дослідження природи Північної Америки. Особливості фізико-географічного положення материка. Характеристика берегової лінії. Основні етапи геологічної історії. Формування Північноамериканської платформи: Канадський кристалічний щит та плита. Палеозойські (каледонські

та герцинські) складчасті структури. Епігерценські платформи. Мезокайнозойські складчасті структури Кордильєр. Четвертинне зледеніння. Кордильєрський та Лаврентійський льодовики. Етапи четвертинного зледеніння. Межі четвертинного зледеніння Північної Америки. Структурно-морфологічні області Північної Америки. Плоскогір'я острівної частини Канадського щита. Лаврентійське плоскогір'я. Центральні рівнини. Великі рівнини. Передгірські структури. Північний пояс каледонід. Аппалачі. Берегові низовини. Східний пояс гірської системи Кордильєр (ларамійський пояс). Пояс внутрішніх плоскогір'їв і плато. Невадійський пояс хребтів. Міжгірські прогини. Хребти західного узбережжя. Корисні копалини. Екологічні проблеми.

Клімат Північної Америки

Аналіз чинників кліматоутворення материка. Вплив баричних центрів, океанічних течій, розмірів та конфігурації материка на формування клімату. Атмосферне циркулювання. Кліматичні умови літнього і зимового сезонів. Річна кількість і сезонність опадів. Кліматичні пояси й області. Арктичний пояс. Субарктичний пояс. Помірний пояс: атлантична мусонна область; континентальна область; область помірно континентального клімату; тихоокеанська океанічна область. Субтропічний пояс: мусонна південно-східна область; континентальна область; середземноморська тихоокеанська область. Тропічний пояс: пустельна область; волога область. Субекваторіальний пояс.

Внутрішні води Північної Америки

Особливості формування гідрологічної мережі материка. Розподіл річного стоку. Типи живлення рік Північної Америки: Гідрологічний режим рік з переважанням дощового, снігового, льодовикового, ґрунтового живлення. Континентальний вододіл Північної Америки. Особливості гідрологічного та льодового режимів рік басейну Північного Льодовитого океану: Маккензі. Характеристика рік басейну Атлантичного океану: Міссісіпі. Ріки басейну Тихого океану: Фрейзер, Колорадо, Колумбія. Ріки внутріматерикового стоку.

Господарське використання рік Північної Америки. Озера. Генетичні типи озерних котловин. Особливості поширення озер Північної Америки. Особливості гідрологічного режиму Великих озер. Озеро Верхнє. Озеро Онтаріо. Озеро Ведмеже. Господарське використання озер Північної Америки. Багаторічна мерзлота. Межі багаторічної мерзлоти. Висота снігової лінії. Сучасне зледеніння Північної Америки. Покривні льодовики Гренландії та островів Канадського архіпелагу. Гірські льодовики Кордильєр.

Рослинність, ґрунти та тваринний світ Північної Америки.

Особливості формування рослинного покриву Північної Америки. Флористичне районування. Голарктичне флористичне царство. Неотропічне флористичне царство. Трав'яно-чагарникові мохово-лишайникові формації арктичних пустель і тундри. Чагарникові тундри. Тайгові ліси і рідколісся. Високогірні ліси і субальпійські рідколісся. Кордильєрські і приатлантичні соснові і сосново-ялівцеві ліси. Аппалачинські дубово-букові ліси. Приатлантичні і центральноамериканські сосново-дубові ліси. Формації техасько-мексиканських злакових саван. Рослинність арізоно-мексиканських субтропічних пустель. Рослинність центральноамериканських вічнозелених помірно зволених лісів. Центральноамериканські листопадні ліси. Зональні типи ґрунтів. Ґрунти арктичних пустель. Тундрові глейові ґрунти. Мерзлотно-тайгові. Підзолисті, підзоли та неопідзолені ґрунти тайги. Дерново-підзолисті, Сірі лісові. Бурі лісові. Чорноземи. Каштанові. Бурі та сіро-бурі. Жовтоземи та червоноземи. Червоно-жовті фералітні ґрунти. Червоно-бурі. Коричневі та сіро-коричневі. Сіроземи. Солончаки і солонці. Тваринний світ Північної Америки. Загальна характеристика фауністичного районування Північної Америки. Царство Арктогея. Царство Неогейя. Охорона природи Північної Америки.

Географічні пояси і природні зони Північної Америки

Особливості поширення природних зон Північної Америки. Вплив четвертинного зледеніння на поширення природних зон. Природні зони

арктичного поясу: льодовиків, арктичних пустель. Природні зони суб-арктичного поясу: тундра, лісотундра. Природні зони помірного поясу: лісова (тайга, західноприокеанічні хвойні, мішані, широколистяні), приокеа-нічних луків, лісостепу (типовий лісостеп, прерії), степи (типові, сухі), пустелі і напівпустелі. Природні зони субтропічного поясу: середземноморських твердолистих лісів і чагарників, пустель, степів, висотна поясність Кордильєр, савани (прерії), мусонні мішані ліси. Природні зони тропічного поясу: пустелі, вічнозелені тропічні ліси. Природні зони субекваторіального поясу: вічнозелені субекваторіальні ліси, савани. Висотна поясність.

Фізико-географічне районування Північної Америки.

Позакордильєрський схід

Принципи фізико-географічного районування Північної Америки. Загальний регіональний огляд Позакордильєрського сходу. Фізико-географічна країна Гренландія. Географічне положення, тектоніка, гляціоморфологія. Баричні центри, що впливають на формування клімату. Фізико-географічна країна Канадський Арктичний архіпелаг. Тектонічна будова, рельєф, клімат. Фізико-географічна країна Лаврентійське плоскогір'я і прилеглі низовини. Географічне положення. Тектонічні структури. Основні типи рельєфу. Внутрішні води. Особливості формування гідрологічної мережі. Рослинний і тваринний світ. Ґрунтовий покрив. Характеристика фізико-географічних областей: Лаврентійське плоскогір'я; низовини Маккензі; низовини Гудзонової затоки. Фізико-географічна країна Центральні рівнини. Географічне положення. Основні тектонічні структури. Рельєф. Клімат. Особливості формування гідрологічної мережі. Рослинний і ґрунтовий покрив. Характеристика фізико-географічних областей: власне Центральні рівнини; внутрішні підняття. Фізико-географічна країна Великі рівнини. Особливості географічного положення. Тектоніка, рельєф. Кліматичні особливості. Внутрішні води. Ґрунтовий і рослинний покриви. Характеристика фізико-географічних областей: плато Альберта; плато Міссурі; плато Високі рівнини; плато Льяно-

Естокадо і Едвардс. Фізико-географічна країна гори Аппалачі. Географічне положення. Особливості тектонічної будови. Рельєф. Клімат. Внутрішні води. Рослинний та ґрунтовий покрив. Характеристика фізико-географічних областей: Північні Аппалачі; Південні Аппалачі. Фізико-географічна країна Берегові (Примексиканська і Приатлантична) низовини. Географічне положення. Тектонічні структури. Рельєф. Клімат. Внутрішні води. Ґрунтовий та рослинний покрив. Характеристика фізико-географічних областей: Приатлантична низовина; Примексиканська низовина.

Фізико-географічне районування Північної Америки. Кордильєри.

Загальний регіональний огляд регіону. Фізико-географічна країна Кордильєри Аляски. Тектоніка. Особливості рельєфу. Клімат. Внутрішні води. Характеристика фізико-географічних областей: Арктична область, плоскогір'я Юкон, Південна область. Фізико-географічна країна Канадські Кордильєри. Географічне положення. Тектонічні структури. Рельєф. Ґрунтовий і рослинний покриви. Характеристика фізико-географічних областей: Скелясті гори і гори Маккензі; Внутрішні плоскогір'я і плато, Приморська область. Фізико-географічна країна Кордильєри США. Географічне положення. Тектоніка. Рельєф. Клімат. Внутрішні води. Ґрунтовий і рослинний покриви. Характеристика фізико-географічних областей: Скелясті гори; внутрішні плоскогір'я і плато; західна берегова область. Фізико-географічна країна Мексиканське нагір'я. Географічне положення. Тектоніка. Рельєф. Клімат. Ґрунти і рослинність. Характеристика фізико-географічних областей: Східна Сьєрра-Мадре, Центральна область, Західна область. Фізико-географічна країна Центральна Америка й острови Карибського басейну. Особливості географічного положення. Тектоніка. Рельєф. Клімат. Ґрунтовий і рослинний покриви.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

Основної:

1. *Богданов Д. В.* Региональная физическая география Мирового океана. – Л.: Гидрометеиздат, 1985. – 312 с.
2. *Власова Т. В.* Физическая география материков (с прилегающими частями океанов): В 2 ч. – М.: Просвещение, 1986. – Ч. 1–2.
3. *Власова Т. В., Аришинова М. А., Ковалева Т. А.* Физическая география материков и океанов, – М.: Academia, 2005. – 640 с.
4. *Галай И. П., Жучкевич В. А., Рылюк Г. Я.* Физическая география материков и океанов: Учеб. пособие: В 2 ч. – Минск: Изд-во Минского ун-та, 1988.
5. Географический атлас для учителей средней школы. – М.: Картография, 1980. – 238 с.
6. Довідковий атлас світу. – К.: Картографія, 2010. – 328 с.
7. *Жучкевич В. А., Лавринович М. В.* и др. Физическая география материков и океанов: В 2-х ч. – Минск: Изд-во Минского ун-та, 1986. Ч 1-2.
8. *Исаченко А. Г., Шляпников А. А.* Природа мира. Ландшафты. – М.: Мысль, 1989. – 504 с.
9. *Притула Т. Ю., Еремина В. А., Спрялин А. Н.* Физическая география материков и океанов. – М.: Владос, 2003. – 668 с.
10. *Рычагов Г. И.* Общая геоморфология. – М.: Наука, 2006. – 416 с
11. *Тахтаджян А. Л.* Флористические области Земли. – Л.: Наука, 1978. – 247 с.
12. Физическая география материков и океанов: Учебник / Под общ. ред. Рябчикова А. М. – М.: Высш. шк., 1988. – 590 с.

Додаткової:

1. *Абдурахманов Г. М., Лопатин И. К., Исмаилов Ш. И.* Основы зоологии и зоогеографии: Учебник. – М.: Академия, 2001. – 496 с.
2. *Алисон Д.* и др. Мадагаскар: Пер. с англ. – М.: Прогрес, 1990. – 296 с.
3. *Амос У. Х.* Живой мир островов. – Л.: Гидрометиздат, 1987. – 253 с.
4. *Ананьев Г. С., Леонтьев О. К.* Геоморфология материков и океанов. – М.: Изд-во Москов. ун-та, 1987. – 275 с.

5. Африка: энциклоп. справоч. В 2 т. / Гл. ред. А. Громыко. – М.: Сов. энциклопедия, 1986. – Т. 1-2.
6. *Бабаев А. Г.* и др. Природа мира. Пустыни. – М.: Мысль, 1986. – 318 с.
7. *Букиштынов А. Д., Грошев Б. И., Крылов Г. В.* Природа мира. Леса. – М.: Мысль, 1981. – 316 с.
8. *Вагнер Б. Б.* Энциклопедия заповедных мест мира. Уникальный путеводитель по самым знаменитым национальным паркам и заповедникам. – М.: Вече, 2006. – 480 с.
9. *Второв П. П., Дроздов Н. Н.* Биогеография. – М.: Владос, 2001. – 304 с.
10. *Гаврилюк В. С.* Фізична географія Південної Америки: Навч. посібник. – К.: Вища шк., 1993. – 135 с.
11. Географический энциклопедический словарь. Понятия и термины. – М.: Советская энциклопедия, 1988. – 432 с.
12. *Глазовская М. А.* Почвы зарубежных стран. М.: Мысль, 1983.
13. *Долгушин Л. Д., Осипова Г. Б.* Природа мира. Ледники. – М.: Мысль, 1989. – 447 с.
14. *Ильин А. В., Подобедов Н. С.* Геология и геоморфология морского дна – М.: Недра, 1986. – 197 с.
15. *Калесник С. В.* Общие географические закономерности Земли. – М.: Мысль, 1970. – 283 с.
16. *Каплин П. А., Леонтьев О. К., Лукьянова С. А., Никифоров Л. Г.* Природа мира. Берега. – М.: Мысль, 1991. – 479 с.
17. *Кист А.* Австралия и острова Тихого океана. – М.: Прогресс, 1980. – 267 с.
18. *Клаудсли-Томпсон Дж. Л.* и др. Сахара: пер. с англ. – М.: Прогресс, 1990. – 424 с.
19. *Ковалишин Д. І.* Практикум з фізичної географії материків і океанів. – Тернопіль: Підручники, посібники, 1999. – 96 с.
20. *Лесненко В. К.* Мир озер. – М.: Просвещение, 1989. – 158 с.
21. *Лобова Е. В., Хабаров А. В.* Природа мира. Почвы. – М.: Мысль, 1983. – 340 с.
22. *Марков К. К., Сальников С. С., Шведе Е. Е.* и др. Физическая география Мирового океана / под ред. К.К. Маркова. – Л.: Наука, 1980. – 362 с.
23. *Маруашвили Л. И.* Палеогеографический словарь. – М.: Мысль, 1985. – 367 с.

24. Мухин Г. И. Австралия и Океания. –М.: Просвещение, 1967. – 375 с.

25. Щербань М. І. Клімати земної кулі. – К.: Рад. шк., 1986. – 234 с.

<http://www.geosite.com.ru>

<http://geoman.ru>

<http://www.geografia.ru>

<http://geo.historic.ru>

ПИТАННЯ ДЛЯ СПІВБЕСІДИ ДО САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ:

1. Проаналізувати шляхи надходження та механізми трансформації сонячної енергії в географічній оболонці.
2. Охарактеризувати ендогенні види енергії географічної оболонки.
3. Охарактеризувати екзогенні види енергії географічної оболонки.
4. Проаналізувати географічні наслідки орбітального руху Землі та нахилу до площини обертання.
5. Розкрити вплив добового обертання Землі на розвиток процесів у географічній оболонці.
6. Перелічити і обґрунтувати географічні наслідки руху системи Земля-Місяць.
7. Розкрити географічні наслідки кулястості Землі.
8. Проаналізувати основні теорії походження Землі.
9. У чому полягає суть гіпотези походження материків і океанів (про первинність океанічної кори, пульсаційна теорія, теорія тектоніки літосферних плит) ?
10. Охарактеризувати основні етапи розвитку географічної оболонки та природи материків і океанів.
11. Охарактеризувати розвиток географічної оболонки у криптозої.
12. Охарактеризувати розвиток географічної оболонки у фанерозої – палеозої, мезозої, кайнозої
13. Охарактеризувати розвиток природи материків і океанів у четвертинний період.

14. Визначити вплив четвертинного зледеніння на формування сучасних ландшафтів.
15. Історія дослідження Світового океану.
16. Розкрити механізм формування геострофічних течій Світового океану.
17. Розкрити механізм формування припливів у Світовому океані. Нагінні явища.
18. Розкрити причини апвелінгу. Які явища з ним пов'язані?
19. Охарактеризувати ресурси Світового океану.
20. Проаналізувати просторове поширення основних мінеральних ресурсів Світового океану.
21. Охарактеризувати поширення енергетичних ресурсів у Світовому океані.
22. Охарактеризувати біологічні ресурси Світового океану.
23. Історія виникнення і розвиток Атлантичного океану.
24. Розкрити принципи та дати характеристику фізико-географічного районування Атлантичного океану.
25. Охарактеризувати особливості органічного світу Атлантичного океану.
26. Історія виникнення і розвиток Тихого океану.
27. Розкрити принципи та охарактеризувати фізико-географічне районування Тихого океану.
28. Охарактеризувати органічний світ Тихого океану.
29. Історія виникнення і розвиток Індійського океану.
30. Розкрити принципи та дати характеристику фізико-географічного районування Індійського океану.
31. Охарактеризувати особливості органічного світу Індійського океану.
32. Історія виникнення і розвиток Північного Льодовитого океану.
33. Розкрити принципи та охарактеризувати фізико-географічне районування Північного Льодовитого океану.
34. Охарактеризувати особливості органічного світу Північного Льодовитого океану.
35. Розказати про початковий етап дослідження Африки (II тис. до н.е. – VI ст. н.е).
36. Які об'єкти були відкриті під час арабських походів у VII-XIV ст.?

37. Португальські експедиції у пошуках морського шляху до Індії.
38. Розказати про дослідження басейну ріки Нігер М. Парком.
39. Розказати про дослідження центральної Африки В. Юнкером.
40. Розповіді про дослідження Південної та Центральної Африки експедиціями Д. Лівінгстона.
41. Розповіді про дослідження експедиціями Г. М. Стенлі витоків Білого Нілу
42. Розповіді про дослідження експедиціями Д. Лівінгстона та Г. М. Стенлі озера Танганьїка.
43. Охарактеризувати фізико-географічне положення Африки.
44. Проаналізувати вплив розмірів та конфігурації Африки на формування її природних умов.
45. Розкрити вплив океанів та океанічних течій на природу Африки.
46. Як впливає порізаність берегової лінії Африки на формування її природних умов?
47. Які типи берегів є переважаючими для Африки? Розкрити механізм формування вказаних типів берегів.
48. Розказати про становлення Африканської платформи у докембрійський період.
49. Як проходило формування Африки у палеозої (під час каледонського і герцинського етапу розвитку).
50. Дати характеристику кайнозойських структур Африки та вказати їхні специфічні риси.
51. Проаналізувати вплив кайнозойського орогенезу на рельєф сучасної Африки.
52. Проаналізувати причини та охарактеризувати зони поширення сучасного вулканізму в Африці.
53. Розкрити приуроченість рудних і нерудних корисних копалин до тектонічних структур та геологічних відкладів Африки.
54. Проаналізувати вплив четвертинного зледеніння на формування морфоскульптури Атлаських гір.

55. Розкрити вплив сучасних геоморфологічних процесів на формування рельєфу Африки.
56. Перелічити основні кліматоформуючі чинники Африки.
57. Як впливає географічне положення Африки на формування клімату.
58. Проаналізувати вплив постійних і сезонних баричних центрів на атмосферну циркуляцію Африки у літній та зимовий періоди .
59. Охарактеризувати вплив океанів та океанічних течій на формування клімату Африки.
60. Охарактеризувати хід січневих і липневих температур територією Африки, пояснити термічні відмінності між північною та південною частинами материка.
61. Охарактеризувати басейн ріки Конго. Визначити тип живлення та гідрологічний режим ріки та її допливів. Пояснити відмінності гідрологічного режиму приток північної та південної півкуль.
62. Охарактеризувати басейн річки Замбезі. Визначити тип живлення та гідроло-гічний режим ріки.
63. Охарактеризувати басейн річки Нігер. Визначити тип живлення та гідрологічний режим ріки.
64. Охарактеризувати басейн Нілу. Визначити типи живлення та гідрологічні режими у її верхів'ї, середній та нижній течії.
65. Дати оцінку господарського використання рік Африки. Вказати найбільші водосховища.
66. Охарактеризувати найбільші водоспади Африки. Вказати причини їхнього утворення.
67. Охарактеризувати гідрологічний режим Великих Африканських озер.
68. Дати оцінку господарського використання озер Африки.
69. Пояснити причини формування льодовиків Кіліманджаро, Кенії, Рувензорі. Охарактеризувати їх.
70. Розповісти про особливості тваринного світу Африки.
71. Дати загальну характеристику фауністичного районування Африки.

72. Охарактеризувати Ефіопську фауністичну область царства Арктогея.
73. Визначити основні ендемічні роди та родини Східноафриканської, Західноафриканської, Південноафриканської та Мадагаскарської підобластей.
74. Охарактеризувати основні природоохоронні об'єкти Африки.
75. Охарактеризувати субтропічні пустелі Африки.
76. Охарактеризувати екологічні проблеми регіону Сахель.
77. Дати фізико-географічну характеристику пустелі Сахари.
78. Розкрити особливості висотної поясності гори Кіліманджаро.
79. Масив Рувензорі. Зледеніння.
80. Охарактеризувати вулканічний масив Вірунга.
81. Розкрити особливості фізико-географічного положення Австралії та Океанії.
82. Розповісти про відкриття Австралії голландськими моряками в ХУІІ ст. Відкриття експедицією А. Тасмана о. Нової Зеландії, Тасманії, Фіджі та дослідження північного узбережжя Австралії.
83. Розповісти про відкриття англійських і французьких морських експедицій ХУІІІ – першої половини ХІХ ст. в Австралійському регіоні. Експедиція Кука. Експедиція Лаперуза. Експедиція Фліндерса.
84. Розповісти про етнографічні та антропологічні дослідження М. Миклухо-Маклая на північно-східному узбережжі Нової Гвінеї та островах Мікронезії.
85. Дослідження внутріконтинентальних частин Австралії.
86. Охарактеризувати географічне положення Австралії.
87. Як впливає географічне положення Австралії на формування її природних умов?
88. Як впливає порізаність берегової лінії Австралії на формування її природних умов?
89. Які типи берегів є переважаючими для Австралії? Розкрити механізм їхнього формування.
90. Розкрити приуроченість рудних і нерудних корисних копалин до тектонічних структур та геологічних відкладів Австралії.
91. Які види корисних копалин є переважаючими для Австралії і чому?

92. Проаналізувати головні екологічні проблеми Австралії та Океанії, назвати місця їхньої локалізації.
93. Назвати природні регіони Австралії, в яких поширені процеси опустелення, деградації рослинного і ґрунтового покриву, вторинного засолення. Пояснити причини.
94. Розкрити вплив циркуляції океанічних течій на забруднення акваторії Австралії та Океанії.
95. Проаналізувати вплив кліматичних особливостей Австралії на розвиток народного господарства.
96. Визначити найпоширеніші маршрути проходження тропічних циклонів в Австралійському регіоні. Пояснити причини їх розвитку.
97. Охарактеризувати використання водних ресурсів Австралії. Перелічити ріки Австралії на яких споруджено ГЕС, а також перелічити водосховища і канали.
98. Охарактеризувати басейн ріки Дарлінг.
99. Проаналізувати гідрологічний режим річки Муррей. Порівняти типи живлення у її верхів'ях та низів'ї.
100. Розкрити причини виникнення тимчасових водотоків Австралії.
101. Дати гідрологічну характеристику озера Ейр.
102. Охарактеризувати гідромережу островів Нова Гвінея і Нова Зеландія. Вказати типи живлення та гідрологічний режим рік.
103. Проаналізувати снігову лінію Австралії та Океанії. Вказати причини зміни висоти снігової лінії.
104. Вказати регіони Океанії з поширенням сучасного зледеніння та проаналізувати причини формування льодовиків.
105. Визначити причини утворення артезіанських басейнів в Австралії.
106. Охарактеризувати господарське використання артезіанських басейнів Австралії.
107. Проаналізувати структуру земельних ресурсів географічних поясів та природних зон Австралії.

108. Проаналізувати особливості тваринного світу Австралії.
109. Перелічити центри розселення тварин в Океанії. Визначити причини їхнього формування.
110. Дати загальну характеристику фауністичного районування Австралії та Океанії.
111. Охарактеризувати Австралійську фауністичну область царства Нотогея.
112. Визначити основні ендемічні роди та родини Австралійської, Папуаської, Новозеландської, Полінезійської та Гавайської фауністичних підобластей.
113. Охарактеризувати Індо-Малайську фауністичну область царства Арктогея.
114. Визначити основні ендемічні роди та родини Малайської фауністичної підобласті.
115. Пояснити причини негативних впливів інтродуктивних рослин і тварин на природну флору і фауну Австралії та Океанії.
116. Охарактеризувати основні природоохоронні об'єкти Австралії та Океанії.
117. Охарактеризувати висотну поясність масиву Косцюшко.
118. Дати загальну характеристику масиву Снігові гори.
119. Дати загальну характеристику Великій Піщаній Пустелі.
120. Дати загальну характеристику Пустелі Вікторії.
121. Критерії фізико-географічного районування Океанії.
122. Охарактеризувати фізико-географічну країну Полінезію.
123. Охарактеризувати фізико-географічну країну Мікронезію.
124. Охарактеризувати фізико-географічну країну Меланезію.
125. Охарактеризувати фізико-географічну країну Нову Зеландію. Гори Нової Зеландії.
126. Охарактеризувати фізико-географічну країну Нову Гвінею. Висотна поясність у горах Нової Гвінеї.
127. Розказати про відкриття Антарктиди експедицією Ф. Беллінсгаузена та М.Лазарева.
128. Підкорення Південного полюса експедицією Р. Амундсена.
129. Розповісти про сучасні наукові дослідження в Антарктиді.

130. Тематика досліджень та наукові відкриття українських науковців на антарктичній станції «Академік Вернадський».
131. Охарактеризувати льодовий покрив Антарктиди. Шельфові льодовики. Вивідні льодовики. Льодовик Ламберта. Острівні льодовикові куполи.
132. Проаналізувати особливості органічного світу Антарктиди.
133. Розкрити критерії фізико-географічного районування Антарктиди.
134. Охарактеризувати фізико-географічну країну Високогірне льодове плато.
135. Розповісти про відкриття Американського континенту Х. Колумбом.
136. Розповісти про дослідження Франціско де Орельяном течії Амазонки.
137. Проаналізувати значення завойовницьких походів Франціска Пісарро у Північні та Центральні Анди для дослідження материка.
138. Дослідження Чарльза Дарвіна у Південній Америці.
139. Розказати про дослідження Гвіанського плоскогір'я експедицією Гумбольта та Боплана.
140. Охарактеризувати фізико-географічне положення Південної Америки.
141. Проаналізувати вплив розмірів та конфігурації материка Південна Америка на формування її природних умов.
142. Як впливає порізаність берегової лінії Південної Америки на формування її природних умов?
143. Які типи берегів є переважаючими для Південної Америки? Описати механізм формування цих типів берегів.
144. Розказати про становлення Південноамериканської платформи у докембрійський період.
145. Проаналізувати причини та охарактеризувати зони поширення сучасного вулканізму в Південній Америці.
146. Розкрити приуроченість рудних і нерудних корисних копалин до тектонічних структур та геологічних відкладів Південної Америки.
147. Розкрити вплив сучасних геоморфологічних процесів на формування рельєфу Південної Америки.

148. Як впливає географічне положення Південної Америки на формування клімату?
149. Проаналізувати вплив постійних і сезонних баричних центрів на атмосферне циркулювання Південної Америки у літній та зимовий періоди.
150. Охарактеризувати вплив океанів та океанічних течій на формування клімату Південної Америки.
151. Охарактеризувати басейн ріки Амазонки. Визначити тип живлення та гідрологічний режим ріки та її притоків. Пояснити відмінності гідрологічного режиму приток північної та південної півкуль.
152. Охарактеризувати басейн річки Оріноко. Визначити тип живлення та гідрологічний режим ріки.
153. Охарактеризувати басейн річки Парана. Визначити тип живлення та гідрологічний режим у її верхів'ї, середній та нижній течії.
154. Охарактеризувати басейн річки Чубут. Визначити типи живлення та гідрологічний режим ріки
155. Оцінити господарське використання рік Південної Америки.
156. Охарактеризувати найбільші водоспади Південної Америки. Вказати причини їхнього утворення.
157. Охарактеризувати гідрологічний режим озер різного генетичного походження: Тітікака, Поопо, Маракайбо, Буенос-Айрес.
158. Обґрунтувати зміну висоти снігової лінії над Андами від помірного до екваторіального поясу.
159. Охарактеризувати Південної Америки.
160. Визначити ендемічні та реліктові види рослин та рослини-інтродуценти Неотропічного флористичного царства.
161. Охарактеризувати Голарктичне флористичне царство Південної Америки. Визначити ендемічні та реліктові види рослин.
162. Розповісти про особливості тваринного світу Південної Америки.
163. Дати загальну характеристику фауністичного районування Південної Америки.

164. Охарактеризувати Бразильську фауністичну область царства Неогей. Визначити її основні ендемічні роди та родини.
165. Охарактеризувати Чилійську фауністичну область царства Неогей та визначити її основні ендемічні роди та родини.
166. Охарактеризувати основні природоохоронні об'єкти Південної Америки.
167. Розкрити особливості висотної поясності Екваторіальних Анд.
168. Перелічити дослідників, чиї імена зафіксовані на фізичній карті Північної Америки та коротко охарактеризувати їхній вклад в історію досліджень материка.
169. Пояснити роль норманів у відкритті та дослідженні Північної Америки.
170. Визначити роль завоювання іспанцями півострова Флориди і відкриття течії Гольфстріму для дальших географічних відкриттів.
171. Розповісти про морські експедиції Гудзона, Баффіна, Баттона з метою пошуку північно-західного шляху до Індії.
172. Відкриття росіянами північного заходу Північної Америки. Плавання Берінга і Чірікова.
173. Охарактеризувати фізико-географічне положення Північної Америки.
174. Проаналізувати вплив розмірів та конфігурації материка Північна Америка на формування її природних умов.
175. Як впливає порізаність берегової лінії Північної Америки на формування її природних умов?
176. Розказати про становлення Північноамериканської платформи у докембрійський період.
177. Розкрити приуроченість рудних і нерудних корисних копалин до тектонічних структур та геологічних відкладів Північної Америки.
178. Розкрити вплив четвертинного зледеніння на формування рельєфу Північної Америки.
179. Як впливає географічне положення Північної Америки на формування клімату?

180. Проаналізувати механізм формування сезонних баричних центрів Північної Америки у літній та зимовий періоди.
181. Охарактеризувати вплив Північного Льодовитого океану на формування клімату материка.
182. Проаналізувати вплив рельєфу материка на формування клімату Північної Америки.
183. Розповісти про причини розвитку та основні шляхи просування тропічних циклонів у Північній Америці.
184. Охарактеризувати басейн ріки Міссісіпі. Визначити тип живлення й гідрологічний режим головної ріки та її лівих і правих допливів.
185. Охарактеризувати басейн річки Маккензі. Визначити тип живлення та гідрологічний режим ріки.
186. Охарактеризувати басейн річки Колорадо. Визначити тип живлення та гідрологічний режим у її верхів'ї, середній та нижній течії.
187. Оцінити господарське використання рік Північної Америки.
188. Розповісти про Ніагарський водоспад. Визначити причини його утворення.
189. Охарактеризувати гідрологічний режим Великих Американських озер.
190. Охарактеризувати сучасне зледеніння Північної Америки. Типи гірських льодовиків Кордильєр. Покривні льодовики острова Гренландія.
191. Історія формування рослинного покриву Північної Америки. Вплив четвертинного зледеніння на поширення рослинності материка.
192. Розповісти про особливості тваринного світу Північної Америки.
193. Охарактеризувати Голарктичну фауністичну область царства Арктогея. Визначити її основні ендемічні роди та родини.
194. Охарактеризувати Неотропічну фауністичну область царства Неогія та визначити її основні ендемічні роди та родини.
195. Охарактеризувати основні природоохоронні об'єкти Північної Америки.

Навчально-методичне видання

Костів Л. Я.

**Навчальна програма та методичні вказівки
для самостійної роботи з курсу
««Фізична географія материків і океанів»
(Океани, Африка, Австралія й Океанія, Антарктида, Південна
Америка, Північна Америка)**

Для студентів напряму підготовки
6.040104 - Географія

Підписано до друку 21.12.2011 р. Формат 60x84 1/16

Друк: різнографія. Ум. друк. арк.

Наклад 100 прим. Зам.

Малий видавничий центр

Лабораторія тематичного картографування географічного факультету

Львівського національного університету імені Івана Франка

Україна, 79000 Львів, вул. П. Дорошенка, 41